

Forhandlingen genoptoges.

Hans Hedtoft: I den Tale, det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft holdt her i Tinget i Gaar, sagde han, at han fandt det uforsvarligt at holde Valg; han mente, at Socialdemokratiet burde have overvejet de Tilbud, vi fik under Sommerens Forhandlinger, og han tvivlede paa, at Socialdemokratiet efter et Valg vilde trække sig ud af det, han kaldte vor *splendid isolation*. Jeg vil gerne gaa nærmere ind paa disse af det ærede Medlem rejste Problemer.

Vi mener et Valg nødvendigt, fordi den nuværende Regeringskoalition, hvad enhver under denne Forhandling har kunnet baade se og høre, er uarbejdsdygtig. Vi mener et Valg nødvendigt, fordi Venstre har svigtet sine Løfter fra 1945, og fordi vi nu anstændigvis maa have en Afgørelse paa det sydslesvigske Spørgsmaal. Jeg forstaar ikke, hvad det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft sigtede til med sin Bebrejdelse med Hensyn til, at vi affejede de Tilbud, vi fik. Hvad var det for Tilbud? Er det den Samtale mellem os og Regeringen, der fandt Sted paa de Radikales og de Konservatives Foranledning? Det var intet Tilbud. Det var en Udspørgen og en Meddelelse. Den højtærede Statsminister spurgte os dengang, om vi ikke havde læst i Aviserne, at der taltes om Dannelse af en Samlingsregering. Det maatte vi jo bekræfte, og da Statsministeren spurgte os om, hvad vi sagde til det, sagde vi, at det var vi ikke i Stand til at svare paa, før vi havde faaet visse Problemer klarer.

Vi spurgte da under denne Samtale den højtærede Statsminister om tre Ting. For det første: Er de tre Partier, der nu indbyder Socialdemokratiet til at deltage i en Samlingsregering, enige om en fælles økonomisk Linie? Den højtærede Statsministers Svar var nej. Det næste, vi spurgte om, var: Er de tre Partier, der nu inviterer os til at deltage i en Samlingsregering, enige om en Sydslesvig-Linie? Det Svar, vi fik, var nej. Det tredje Spørgsmaal, vi stillede, lød: Vil Partiet Venstre overhovedet indtræde i den Samlingsregering, man nu taler med os om, hvis Socialdemokratiet ogsaa bliver Deltager? Svaret lød: Det ved vi ikke noget om.

Senere, efter at Venstre og Regeringen havde drøftet Situationen, fik vi at vide, at hvad den økonomiske Politik angik, vilde man allernaadigst tage Hensyn til Socialdemokratiets Ønsker, men Venstres Linie skulde fortsættes. Angaaende Sydslesvig skulde Dualismen opretholdes, det vil sige eet Sprog ud ad Vinduet og et andet Sprog

indadtil. For det tredje fik vi at vide, at Venstre var villig til at acceptere en saadan Samlingsregering paa een Betingelse: Socialdemokratiet kunde deltage deri, men den højtærede Statsminister skulde være denne Samlings Leder. Ærede Medlem, vi har ikke faaet noget Tilbud. Vi har mod vor Vilje maattet deltage i noget, jeg vil betegne som en Farce.

Vil Socialdemokratiet efter et Valg trække sig ud af sin Isolation? Vi har ikke isoleret os. Vi har i de to Aar, der er gaaet, gjort vor Pligt som parlamentarisk ansvarlig Opposition, men vi er blevet daarligt behandlet bl. a. af den siddende Regering. Jeg har nævnt et Tilfælde i min første Tale: hvorledes det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen som Formand for det Udvalg, der var nedsat om Alders- og Invalididentemodtagernes Kaar, har behandlet os ved simpelt hen ikke at besvare vore Forespørgsler, ved i otte Maaneder at hindre, at Udvalget blev indkaldt. Det er den Samarbejdsvilje, der er lagt for Dagen fra Regeringens Side.

Hvordan Stillingen vil blive efter et Valg, er det nok for tidligt at tale om. Det er ikke muligt at sige ret meget konkret om, hvad vi eller andre vil gøre efter et Valg; det maa vel afhænge af Valgets Udfald og af Vælgerens Dom. Men jeg ønsker at sige, at det er helt unødvendigt at holde Forelæsninger for os om Samarbejdets Nødvendighed eller om vore parlamentariske Pligter. Det danske Socialdemokrati har i Handling vist, at vi kender baade vort Ansvar og vor Pligt. I de svære Kriseaar i 30'erne, under Krigen og Besættelsen var det det danske Socialdemokrati, der først maatte lægge Ryg til og, jeg fristes næsten til at sige, gjorde mere end sin parlamentariske Pligt, og Tak for det har vi ikke faaet, Hensyn i den Anledning er ikke vist, mindst af alt fra Venstres Side.

Den Stilling, vi tog efter Valget i 1945, var en nødvendig Konsekvens af den politiske Situation, som Valget havde skabt. Som jeg har sagt, ønskede vi ikke at bygge vor parlamentariske Basis paa Kommunisterne, og det ønsker vi heller ikke fremtidig. Vi blev i 1945, dels paa Grund af Splittelsen i Arbejderbevægelsen, dels paa Grund af den samlede Front, som tre Partier under Valgkampen dannede mod os, og den Hovedlinie, vort Efterkrigstidsprogram repræsenterede, Valgets største Taber. Vi havde sagt før Valget i 1945, at vi efter de Erfaringer og Arbejdsvilkaar, vi havde under Samlingsregeringen, ikke paa ny vilde indtræde i en saadan. Vor Stillingtagen var parlamentarisk korrekt og i Overensstemmelse med det, vi forud for Valget aabent havde sagt til Væl-